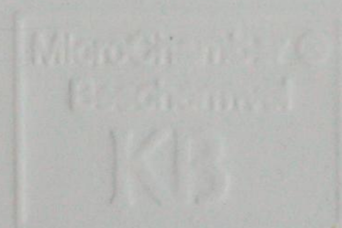

447
G
40

AMARILLIS,

Bly-Eindend Treurspel.

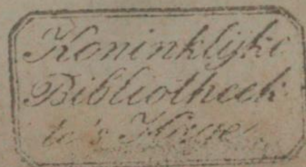
DOOR

A. ALEWYN.

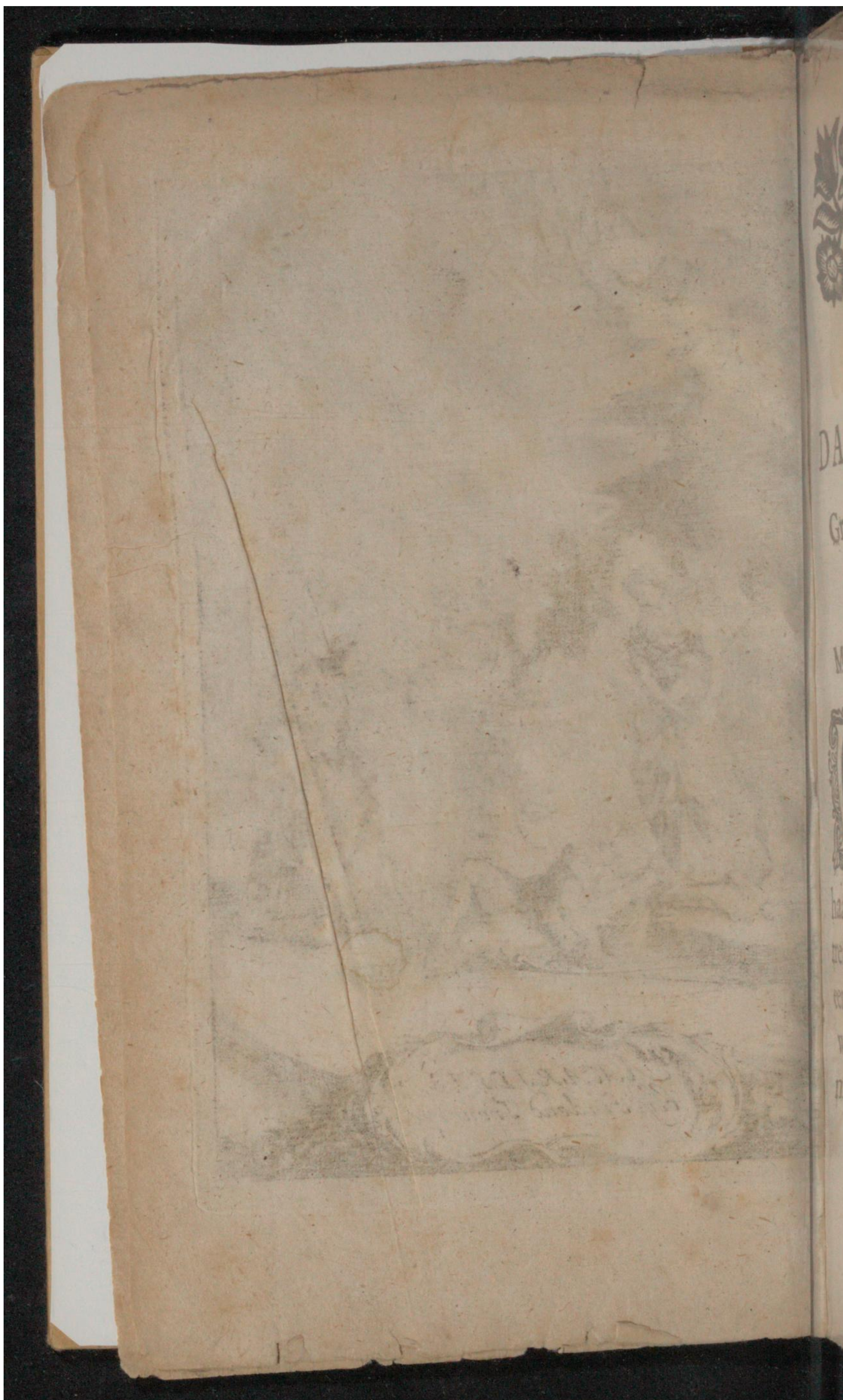
t'AMSTERDAM,

Voor den Dichter, by de Erfgen: van J. *Lescailje*, op de Middeldam, op de hoek van de Vischmarkt, 1693.

L. Luyken f.

Aan de Heer

DAVID PETERSEN,

Grootmeester in de Musykkunde en Snaarenspel.

MYN HEER,

DE achting, die ik voor het goddelyk en zielroerend Musyk en Snaarenspel hebbe, moogelyk om haare overeenkomste met de voortreffelyke Dichtkunde, by my, uit een natuurlyke neiging, meêr gewaardeert, als wel doorgrond, doet my oordeelen, dat myn Amarillis,

zynde een eenvoudig arcadisch Meis-
je, onder niemands vleugelen beter
schuilen kan, als de uwe, aangemerkt,
U E, buiten en behalven uw gadelooze
kunst, waar inne gy boven andren
uitblinkt, en, door welke gaaven,
U E. myn ziel, in myne afzondering
van de waereld en het bekoorlyk
Landleeven, meenigmaal gestreelt en
opgewekt heeft, ook bezit hoedanig-
heden, die haar, door uwe Musyk-
sieraaden opgepronkt, niet alleen zulk
een volkoomen luister zullen geeven,
dat niemand haar, als met ontzach,
zal naad'ren, maar haar ook daar en
boven voor alle laster des waerelds
kunnen beschutten. Vergun haar slegs
tot myn vernoeging, zo veel eer, da
zy, onder uw bescherming, zich aa
de waereld mag vertoonen; heeft he
U E. kunnen behaagen, de bekoor
lyke Cicilia, een werkstuk, in alle
de

deelen doorwrocht, met goddelyke Snaargedachten te verryken, laat ook myn Amarillis, na dat voorbeeld, die gunst deelachtig zyn. Gy weet immers, myn Heer, dat zy, op die beloften, met haar Minnaar, den getrouwe, doch rampzalige Damon, in den tempel voor 't altaar, als Bruid, getreden is, daar hy, haare Bruidegom, door blixemvuur geslaagen, voor haare voeten sneuveld, welk droevig lot hem door de Godspraak lang voorspelt was. Voorts, hoe zy, door de minneklagten en het sterk aanhouden van Myrtil verwonnen, die, ter min van haar, twee jaaren achter een als banling door vreemde en verre afgeleeg'ne landen gezwurven heeft, met die bekoorlyke Harder zal vereënen, niet twijfelende, of U E. zal haar nu met uw Snarenspel tempelwaart en voor 't al-

taar geleiden. Volbreng dan uw beloften, en ſtelt haar in die ſtaat, dat zy verplicht is te zeggen, dat haare luiſter van u alleen afhangt. 't Welk doende, met alle dankbaarheid zal erkennen,

MYN HEER,

U E. Genegene en
Dienſtvaardige

ABRAHAM ALEWYN.

Aan de HEER

ABRAHAM ALEWYN,

Op zyn Opera van AMARILLIS.

DE kracht der Liefde laat zig hooren,
O! Alewyn, *in uw Gezang,*
Dat kunste-kenners kan bekooren,
Met Damons *droevige ondergang,*
Die, van het lot ter neer geslagen,
In 't oog van zyn beminde bruid
De Tempel deur word uitgedraagen;
Hoe speelt de min zyn rol hier uit,
En dempt de loosheid onbesweeken.
De Godsspraak lyd geen tegenspreeken.

Mirtil, *door 's medevryers doot*
Ten top van zyne min gestegen,
Ziet nu in Amarillis *schoot*
Zyn lust en hartenwensch verkregen.
Die schoone in 't heimelyk gewont,
Kust, onder 't droevig Lyk beklagen
Vol min, zyn quynend hart gezont;
Dat zo veel smarten heeft gedraagen,
Toen hy in ballingschap alleen
Zig voelde van haar min bestreên.

Maar gy, o! Damon, *die haar liefde*
Gewonnen had door uwe trouw,
Toen haare min uw borst doorgriefde,
Wy zien u sterven zonder rouw.

Al heeft de Blixem u geslagen,
In 't gloeijen van uw kuisse brand;
Uw Lyk, ten starren in gedraagen,
Door Alewyns *beroemd verstand,*
Zal eeuwig roemen, dat zyn dichten,
Uw minnerampen doen verlichten.

D. BUYSERO.

PERZONADIEN

VAN 'T

V O O R S P E L.

CUPIDO.

DIANA.

VOORSPEL.

Het Tooneel verbeeld den Hemel; in 't verſchiet ziet men de throon van Cupido, die uit dezelve treet, hy is verſiert met kroon en Scepter.

EERSTE TOONEEL.

CUPIDO.

IK zal noch uit den Hemel nederdaalen,
Om aan Arcadie myn macht
Te toonen, daar men my veracht.
'k Laat myn Gezach braveeren noch bepaalen.
Het minnevuur dient nergens uitgebluſt.
Want, ſchoon de vruchtb're akkers, beeken,
De bergen, daalen, boſſchen, ſtreeken
't Arcadiſch volk verſchaffen ſtille ruſt,
Zal ik haar harten door de min ontfonken:
En de onverſchillendheid, die peſt,
In 't kort doen ruimen dat geweſt,
En ſluiten haar in naare bergſpelonken.
Ik zal de Jeugd haaſt toonen, dat de min
Alom op 's waerelds ſchouwtooneelen,
Verliefde rollen weet te ſpeelen:
'K zal 't wreedſte hart doen leeven na myn zin.

TWEEDE TOONEEL.

DIANA, CUPIDO.

DIANA.

GY ſchynt verſtoort, wat is de reden,
Heeft eenig ſterveling ooit uw gebod,
Zelfs 't Godendom uw groot gezach beſpot,
En uwe wetten overtreden
Als ik? die ſcheutvry voor uw ſchichten ben,
En door myn oeffening u niet erken.

CUPIDO.

Het is Arcadie, daar zy, myn machten
Bespotten, en verachten.

DIANA.

'T kan zyn, ô ja, dat gy Arcadie gebied'
En buigt, maar my, of die my dienen, treft gy niet.

CUPIDO.

'K heb Damon reeds getroffen met myn schichten:
Hy brand van Liefde, daar de maagt
Zyn min veracht, terwyl hy klaagt.
Maar men zal zien, wat Liefde kan verrichten:
Want Amaril, die onverschillend' leeft,
Zal in het kort de min waardeeren:
Myn Godheid zal die wreede leeren,
Wie dat ik ben, wat wet de liefde geeft.
Ik zal Sylvaan, verhit op 't jaagen,
De minneboeijens haast doen draagen.

DIANA.

Wel aan, vaar voort, beproef uw kracht;
Zie hoe Diana met uw lacht:
Span vry uw minnenetten;
'K zal u die vangst beletten.

CUPIDO en DIANA.

Wel aan, vaar voort, beproef uw kracht.
Zie hoe { Diana / Cupido } met u lacht.

CUPIDO.

Men geeft alom
De waereld door,
De min gehoor;
Elk onderhoud myn wetten:
Het Godendom,
Noch 't menschelyk geslacht,
Bepaalt myn groote macht,
Dies zult gy 't niet beletten.
Want daar de min gebied,

Achtmen uw godheid niet.

DIANA.

Men heeft met groot ontzach een lange reeks van jaaren,
Myn godheid aangebeên, gesmookt op myn altaaren.
Daar de oeffening de Jeugd behaagt,
Word gy verbannen en verjaagt:
De ziel, door ed'ler drift geprikkelt en gedreeven,
Wraakt minneslaverny;
En maakt zich zelve vry
Van laffe minnelust, om eens gerust te leeven.

CUPIDO *en* DIANA.

Wel aan, vaar voort, beproef uw kracht.
Zie hoe { Diana / Cupido } met u lacht.
Kom, keeren wy. 't Begint op 't aardryk reeds te daagen,
De paarden van de Zon zyn in 't gareel geslaagen:
't Verflaauwt gestarnt' valt van de kimmen neêr.
De Zon verspreit zyn straalen langs hoe meêr,
En lekt de morgen dauw { Diana / Cupido } laat ons keeren;

CUPIDO.

Arcadie zal haast myn godheid hoog waardeeren.

Einde van 't Voorspel.

PERZONADIEN
Van 't SPEL.

SYLVAAN, *Jaager, verlieft op Amarillis.*
DORUS, *Knecht van Sylvaan.*
DAMON, *Harder, en minnaar van Amarillis.*
AMRU,
GIAFER, } *Egyptenaars.*
DELUKA,
AMARILLIS, *Harderinne.*
GALATHEA, *Harderinne, en verlieft op Sylvaan.*
CUPIDO.
MONTAAN, *Bacchant.*
MYRTIL, *Harder, mede minnaar van Amarillis.*
LINCO, *Dienaar van Myrtil.*
NICANDER, *Hooge-priester.*

Reijen van

Egyptenaars.
Harders en Harderinnen.
Bacchanten.
Priesters.
Jaagers.

Dansſen van

Egyptenaars.
Harders en Harderinnen.
De vyf Zinnen.
Bacchanten.
Winden.
Jaagers.

AMARILLIS,

Bly-Eindend Treurspel.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

Het Tooneel verbeelt een aangenaam Dal, in't verschiet Bosschen en Bergen, en men ziet van langzaamer hand, de nacht verdwynen, en de Zon opklimmen.

SYLVAAN.

Oe lieflyk gloeit het morgenlicht,
Zo aangenaam in ons gezicht:
Terwyl de dikke duistre wolken
Wegdeizen uit ons oog na de onderaard-
sche Volken.
Bekoorelyke dageraad;
Wat wellust is voor hem geschaapen,
Die buiten hoffelyke staat,
Verzelt met and're harders knaapen,
Genieten mach die eerste vrucht
Van uwe frissche morgenlucht.
Waar blyft gy, Dorus? hoe! moet ik u altyd wekken?
Kan 't held're morgenlicht u niet ten bedde uittrekken?

TWEEDE TOONEEL.

DORUS en SYLVAAN.

DORUS.

IK kom, myn Heer. Ik kom.

SYLVAAN.

Is 't Jaagtuig al gereet?

DORUS.

ô Ja.

SYLVAAN.

Foei, dat gy dus de dierb're tyd besteet
In ledigheid. Waar is myn spriet?

DORUS.

Hier.

SYLVAAN.

Haal de netten,
Om 't vluchtig wild zyn loop te sluiten, te beletten
Dat het niet uitspat, en des Jaagers list ontkoom,
Kom brengze hier.

DORUS.

Ik gaa.

SYLVAAN.

Wat zyt gy traag en loom.

DORUS.

'k Geloof het wel; 'k heb pas een uur of tien geslaapen,
En reeds ten bedde uit: ô! dat rekken, geeuwen, gaapen,
Trekt my weer in myn bed, daar my de slaapgod vleit.

SYLVAAN.

Verhaast u, hoort gy niet?

DORUS.

„ O droeve dienstbaarheid!
„ Was ik van u ontslaagen,
„ Ik sliep geheele daagen.

DARDE TOONEEL.

DAMON, SYLVAAN.

WAar heen, Sylvaan, waar wilt gy heen,
Zo vroeg in 't veld, en op de been?
Wat drift, wat yver noopt uw lusten,
Dat gy op 't bedde niet kunt rusten?

De

De voogels ſlaan noch geen geluit:
Men hoort alleen het zoet gefluit
Van uitgeleezen nachtegaalen.
Het morgenlicht ſchiet eerſt zyn ſtraalen.
De velden zyn bedauwt en nat,
Met droppels van kriſtal beſpat.
Het is noch naauw'lyks aan het daagen.
Ei! zeg my, is de min u meede om 't hart geſlaagen?

SYLVAAN.

Het is geen liefde die my wekt,
En van de zachte pluimen trekt:
Gy weet, van overlang, dat ik de minnevlaagen
Verban, en dat myn luſt alleen ſtrekt tot het jaagen.

DAMON.

Vind gy dan in de jacht zo veel vermaak,
Dat gy die keurt te zyn de beſte zaak?
Voor my, ik ſtel die luſten uit myn zinnen:
't Behaagt myn hart een ſchoone te beminnen.

SYLVAAN.

Die lafheid had Sylvaan van Damon nooit verwacht.

DAMON.

Is 't minnen lafheid?

SYLVAAN.

Ja.

DAMON.

Dient ſchoonheid niet geacht,
En aangebeên?

SYLVAAN.

O neen!

DAMON.

Wat reden?

SYLVAAN.

't Krenkt de zinnen.
Wy dwaalen van het ſpoor der reden, als wy minnen.

DAMON.

Van 't ſpoor der reden? hoe! Sylvaan, dat dunkt my (vreemt,

Daar liefde godd'lyk is, dat gy haar glans beneemt
Door av'regs oordeel, maar met regt veracht men't jaagen,
Want de ouderdom moet van die lust de nasmart draagen.

SYLVAAN.

De jonkheid zal zyn tyd nooit vruchteloos besteên,
Als hy zich onderhoud met nutte bezigheên:
De ledigheid, als die vermeestert onze zinnen,
Baart vuile wellust, en uit wellust spruit beminnen.

DAMON.

Sylvaan, gy zyt te zeer verslingert op de Jacht:
Ach! voelde gy, als ik, de liefde en haare kracht,
Gy zoud met meer ontzach die godheid offer draagen.
Maar, zeg my, wat vermaak men scheppen kan in't jaagen?

SYLVAAN.

Is 't niet een groot vermaak, te zien het schichtig hart
In 't uitgespannen net, zo hecht zo vast verwart,
Dat het des Jaagers list onmoog'lyk kan ontkoomen?
Of, als ik in het bosch, in schaduw van de boomen,
Met deze spriet of schietgeweer,
Na jachtgebruik, ga braaf te keer
Het borstelige Zwyn met scherp gesleepen tanden:
Dan schep ik eerst vermaak. ik voel myn hart al branden;
Maar gy in tegendeel, rampzalig minnaar, blyft
Verzoopen in de min, daar gy niet groots bedryft.

DAMON.

Wie kwam ooit in zyn gedachten,
Ted're liefde te verachten?
Daar de min zo zacht, zo zoet
Meester word van ons gemoet:
Door wiens vuur wy wellust voelen,
Als hy in ons hart komt woelen.
Wyl liefde 't minnend hart zo zachte wetten geeft,
Zeg, waarom dat gy ook niet na zyn wetten leeft?

SYLVAAN.

Rampzalig minnaar, gy zyt waardig te beklaagen,
Die in zo kleine zaak schept zu'k een groot behaagen.

En

En kent gy niet de plicht van 't edele gemoet,
Dat gy zo verr' verdwaalt, die laffe lusten voet?

DAMON.

O neen! Sylvaan, ik heb myn plicht nooit overtreeden.

SYLVAAN.

Gy mint, dat 's blyks genoeg, die buitenspoorigheden
Benevelen de ziel; die zich in smart verheugt,
En acht zyn ramp vermaak.

DAMON.

De jagt verniela de jeugt.
De min, in tegendeel, vervroolykt onze zinnen,
En wekt de geesten door een god'lyk vuur van binnen.

SYLVAAN.

't Is schande, Damon, dat zo een verwyfde lust
Al 't geen noch manlyk is, in u heeft uitgeblust.

DAMON.

Blyft dan deez' misdaad ongewrooken,
En straft gy niet, ô minnegod!
Die op uw outer niet wil smooken,
Maar u veracht, beschimpt, bespot?

DAMON *en* SYLVAAN.

Verdwaalde { Harder / Jaager } ei! verlaat dit droevig leeven,
{ De min alleen / De jagt alleen } kan u vernoeging geeven.

DAMON.

'k Zie daar Egyptenaars van verre in 't dal. Sylvaan,
Dat volk is afgerigt op streeken,
En weet van alle ding te spreeken;
Men draag deez' zaak haar voor, en hoor' haar reden aan.

SYLVAAN.

Laaten wy die moeite spaaren:
'k Spreek met geen Egyptenaaren.
Wie op toovervonden let,
Wort met toovery besmet.

DAMON.

Zult gy dan 't verſtant verdoemen?
Kunſten toovervonden noemen;
Die ons de ondervinding leert,
Als men overal verkeert.
't Reizen heeft zyn nut en voordeel,
't Geeft ons een doorſleepen oordeel.

SYLVAAN.

Maar zeg my eens, onnoos'le knecht,
Hoe wort door haar 't geſchil geſlecht:
Daar yder volgt zyn drift, en acht die driften wetten,
En viert zyn luſt den toom, wie zal het hun beletten?
Myn drift wort by my 't hoogſt geacht,
Hoewel de waereld daar om lacht.

DAMON.

Sylvaan, kan het u niet bekooren,
Een wyzer, als wy zyn, te hooren?
Die onverſchillende en oprecht,
Ons zuiv're klaare waarheid zecht.

SYLVAAN.

Voor my, 'k meen geen gehoor te geeven,
Aan die zo ongebonden leeven.

DAMON.

'k Moet lachchen om uw laffe praat,
Gy meent dat het verſtand in 't uiterlyk beſtaat;
Voorwaar gy zyt berooft van zinnen.
Die ingeſchaapendheid, zo godlyk! is van binnen.
En ſchoon die godlykheid zomtyds benevelt wort
Door 't lichaam, daar die geeſt is kwalyk in geſtort,
Welk lichaam door zyn drift tragt wulps en los te leeven,
Zou daarom zulk een menſch geen leſſen kunnen geeven,
Wyl yder een, die wulps te leeven is gewent,
Om zulk een reden, beſt, de loop des waerelds kent.

SYLVAAN.

Is dat waereld-kunde leeren,
Steets te doolen door het land,

Arm,

Arm, berooit en zonder kleeren?
Zyn dat blyken van verſtand?
Is dat waereld-kunde leeren?
Rooven, moorden te begaan;
Jongen maagden te ſchoffeeren,
Daar het rot haar neêr komt ſlaan.
Is dat waereld-kunde leeren?
Beter waar 't, die eedgeſpannen,
Uit de waereld te verbannen.

DAMON.

Ei! wil my echter niet verlaaten, maar blyf ſtaan,
En hoor voor deez' tyd met geduld haar reden aan.
't Kan zyn dat hun doorſleepen oordeel,
Aan u of my geeft eenig voordeel.

VIERDE TOONEEL.

AMRU, GIAFER, DELUKA, *Egyptenaars.*

Troepen van Egyptenaars, DAMON *en* SYLVAAN *aan de eene zyde van het Tooneel.*

AMRU, GIAFER *en* DELUKA.

WYl de zon aan de ooſter poort,
Heeft de ſchaduwen verdreeven,
En zyn glans, die elk bekoort,
Ons verleent een luſtig leeven,
Laat ons weder onvermoeit,
Slegs met buigzaam eelt geſchoeit,
Voedzel voor het leeven vraagen,
Ons gegeeven alle daagen,
Door een heil'ge milde hand,
Daar wy trekken door het land.

DELUKA.

Reisgenooten, om de morgen
Door te brengen zonder zorgen:

Is

Is het billyk dat de mans
Ons vermaaken door een dans.

Ballet van 4 Egyptenaaren.

AMRU.
Zyn wy arm, wy zyn te vreeden,
Als wy moogen onze leeden
Dekken met een wolle kleet,
Voor de winter ſtraf en wreet;
Want de zoomer geeft geen kommer
Noch verdriet, terwyl het lommer
Van 't geboomt verſtrekt het dak,
Daar men dikmaals meer gemak,
Als in hooven weet te vinden:
Rykdom kan de ziel verblinden,
Maar geen menſch geruſter leeft,
Als, die ſlegs zyn nooddruft heeft.

DELUKA.
Hy kan eerſt gelukkig leeven,
Die vernoeging is gegeeven:
Want natuur ons alles geeft,
Dat een menſch van nooden heeft.

AMRU.
Die de waereld wel bezeffen,
Kunnen nimmer rampen treffen.
't Wankle lot, ontroert hem niet,
Die altyd op 't eeuwig ziet.

DELUKA.
Laat de waereld ons verdoemen,
En vry goddeloozen noemen;
't Is een vuil en valſch gerucht,
Want wy leeven onder tucht.

AMRU *en* DELUKA.
Dwaasheid noemt ons toovenaaren,
Om dat wy iets vreemts verklaaren;

Maar

Maar het is alleen verſtant,
Door natuur ons ingeplant.

DAMON.

Zyt gy Egyptenaars, die achter 't land gaan dwaalen?

AMRU *en* DELUKA.

O ja.

SYLVAAN *en* DAMON.

Wy zyn bereit u dubbelt te betaalen,
Zo gy een redenſtryd beſlecht,
En ons met reden onderrecht.

DAMON.

Hoor toe, 'k zal u de zaak ontleeden.

AMRU *en* DELUKA.

Wel aan, men luiſtert na uw reeden.

DAMON.

Ei! zeg my, zo 't u is bewuſt,
Wat drift, wat hartstocht, of wat luſt
U zouw van deze twee behaagen,
De min te volgen of het jaagen.

AMRU *en* DELUKA.

O wonderlyke luſt!
Gy zoekt van ons een zaak te hooren,
Die niemant is bewuſt.
Want de eene zal de jagt bekooren,
En de and're volgt de zachte min,
Dus leeft een yder na zyn zin:
De zucht van 't geen wy 't meeſt beminnen,
Vind nooit geen weêrgaade in de zinnen,
Maar zo gy zyt beluſt te hooren, wat verſtand
Door ondervinding leert, geef my uw rechterhand.

DELUKA *tegens Sylvaan.*

Gy zyt genegen tot het jaagen,
'k Weet dat gy met de liefde lacht.

AMRU *tegens Damon.*

U is de min om 't hart geſlaagen,
Maar uwe liefde wort veracht,

Zo moet gy hoopeloos beminnen,
En krenken dag en nacht uw zinnen.

DAMON *en* SYLVAAN.

't Zyn wond'ren die gy melt:
Wy zullen onze gift vergrooten,
Zo gy ons nu voorſpelt,
't Geen 't noodlot met ons heeft beſlooten.

DELUKA *tegens Sylvaan.*

Gy, vlytig Jaager, zult in 't kort
Beminnen, en de Jagt verlaaten;
En ſchoon gy minnetraanen ſtort,
't Geliefde zal u echter haaten;
Dewyl zy uwe vriend bemint,
En ſlaat uw klagten in de wind.

SYLVAAN.

„ Hoe kan een ed'le ziel, een ed'le zaak verachten?
„ Dewyl geen latheid valt in edele gedachten.
„ Hoe kan ik volgen laffe min?
„ Wyl ik, door ed'ler zucht gedreeven,
„ Meen zo rampzalig niet te leeven,
„ En ſtellen 't Jaagen uit myn zin.

AMRU *tegens Damon.*

Gy, minnaar, zult eerlang de vruchten
Genieten van uw droevig zuchten,
Tot mind'ring van uw zielsverdriet.
Zy zal uw min met weêrmin loonen,
Maar 't Godendom zal u haaſt kroonen,
Den heemel duld uw trouwdag niet.

DAMON.

O groote Goden! moet ik hooren
Die lydelooze hoon, die ſmaad?
Neen, 'k zal haar met dit ſtaal doorbooren,
En dempen dat boosaardig zaad.

Egyptenaars binnen.

SYLVAAN.

Ik heb u zulks gezegt te vooren,

Gy waart belust hen aan te hooren.
Klaag vry uw smart vergeefs de lucht,
Het Heidens rot is reeds gevlucht.

DAMON *en* SYLVAAN.

Wat dolle drift benevelde onze zinnen?
Dat wy raadpleegen onbedacht
Met dat boosaardig vuil geslacht,
Wat dolle drift benevelde onze zinnen?

DAMON.

Maar zacht, ik zie daar Amaril,
Haar glans, en ziels bekoorlykheden,
Die zullen plyten voor myn reden,
Zy nadert, houden wy ons stil.

VYFDE TOONEEL.

AMARILLIS, GALATHEA, DAMON, SYLVAAN, *Reijen van Harders en Harderinnen.*

AMARILLIS.

Hier in dit bloemryk dal, daar nu myn schaapen dwaalen,
Bevryd voor 't steeken van de middag zonnestraalen,
Terwyl het lommer van 't geboomt dat vuur verdooft,
Is 't veilig: want de wolf, die alles steelt en rooft,
Kwam nimmer hier: 't land is gezuivert van die pesten,
Die 't vee verscheuren, om met vleesch haar vet te mesten;
Zo graast 't onnosle dier heel tierig, onbevreest
In 't weelig kruid, wiens geur vervrolykt onze geest.

De Reijen herhaalen.

Zo graast 't onnosle dier heel tierig, onbevreest
In 't weelig kruid, wiens geur vervrolykt onze geest.

SYLVAAN, AMARILLIS, DAMON *en* GALATHEA.

Wat is ons al rust gegeeven,
In 't vermaak'lyk buiten leeven.
't Is zo aardig, 't is zo zoet,
Alles wat den Landman doet;

Al deez' lieffelyke ſtreeken,
't Ruiſchen van de klaare beeken,
't Pluimgediert, dat geeſtig kweelt,
's Landmans oog en ooren ſtreelt:
Hy verheugt zich onder 't lommer
Van 't geboomt; hem treft geen kommer,
Niemant weet hier van verdriet;
Hoofſche ſtaatzucht plaagt hem niet.

AMARILLIS.

Zyt vroolyk, ſpeel en dans in 't groen, gy harders knaapen
En harderinnen, hier is niet als vreugd geſchaapen:
't Buiten leeven maakt ons vry
Van de hoofſche ſlaaverny.

Ballet van Harders en Harderinnen

De Reijen herhaalen

Wat is ons al ruſt gegeeven,
In 't vermaak'lyk buiten leeven:
't Is zo aardig, 't is zo zoet,
Alles wat den Landman doet:
Al deez' lieffelyke ſtreeken,
't Ruiſchen van de klaare beeken,
't Pluimgediert, dat geeſtig kweelt,
's Landmans oog en ooren ſtreelt:
Hy verheugt zich onder 't lommer
Van 't geboomt; hem treft geen kommer,
Niemant weet hier van verdriet,
Hoofſche ſtaatzucht plaagt hem niet.

ZESDE TOONEEL.

DORUS, *met netten geladen.* SYLVAAN.

DORUS.

MY ook niet; maar dat netten draagen,
Voor dag en dauw te moeten jaagen;
Den heele nacht 't vervloekt gehuil
Van onze Pyl, van Snel en Uil,
En Vlak, de leghond, aan te hooren,

Wie

Wie droes kan zulk muzyk bekooren?
Die beeſten willen zelfs by nacht
En onty met geweld ter jagt:
Dies moet ik vaak het leger ruimen,
Myns ondanks, en de zachte pluimen.
ô Laſtbaar juk! ô ziels verdriet!

SYLVAAN.

Wat zegt gy?

DORUS.

Ik zeg anders niet,
Als dat ik wenſch te zyn ontſlaagen
Van myn bediening en van 't jaagen:
'T valt my te zwaar.

SYLVAAN.

O laffe bloed,
Ondankbaar menſch, zult gy, het goed
Aan u gedaan met kwaad beloonen?
Durft gy uw Heer zo ſchendig hoonen?

DORUS.

Vergeef het my, myn Heer.

SYLVAAN.

O ſmaat!
Vergeet gy dus uw plicht en ſtaat?
Kom volg my.

DORUS.

'K zal. , o dukers jaagen!
„Wanneer word ik van u ontſlaagen?

Einde van het eerſte Bedryf.

TWEEDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

AMARILLIS, DAMON, GALATHEA.

AMARILLIS *en* GALATHEA.

'T Lieflyk dal, 't bekoorlyk lommer
Van het bladerryk geboomt,
't Beekje, dat zo geestig stroomt,
Vaagt van 't harte druk en kommer.

DAMON.

Ja, Amaril, het heeft zyn reden
Te pryzen de bevalligheden,
Die vrouw natuur zo mild schonk dit gewest.
Maar, wie uw schoonheid ziet, zal haast de rest,
Aanbiddelyke maagd, verachten.

AMARILLIS.

O Damon! waar zyn uw gedachten?
Dat gy deez' schoonheid, zo gemeen,
Zo slecht, zo ongeacht en kleen,
Stelt boven de volmaakste giften,
Waar uit de schranderste geen misslag weet te ziften.

DAMON.

O schoone maagd! bestraf my niet;
De min is meester van myn zinnen.
Maak doch een eind van myn verdriet,
Laat my niet hoopeloos beminnen.
Het is alreê zo lang geleên,
Dat ik uw glans heb aangebeên,
Ik schrei, als ik herdenk aan die ontelb're nachten,
Die ik heb doorgebragt in droeve minneklagten.

AMARILLIS.

'T is schande, dat een man zo laffe traanen stort,
En dat zyn ed'le geest door min gepynigt word.
Maar, waarom tracht gy my een zachte rust te ontrooven?

Waar van ik kan myn zelv' zo veel geluk belooven.

DAMON.

Hy is verdwaalt, die dwaas gelooft,
Dat men een maagd haar vryheid rooft,
Waar aan men zich door 't huuwlyk gaat verbinden:
Geen eerlyk man was ooit zo laf
Dat hy zyn lief geen vryheid gaf:
O neen! gy zult het anders ondervinden.

AMARILLIS *en* GALATHEA.

Zo word de onnozelheid misleit,
Wanneer een minnaar netten spreit,
Door minnelonken t'zaam geweeven:
Het aas, dat hy in 't gaaren strooit,
Zyn woorden geestig opgetooit:
Wy, door een graage lust gedreeven,
Geraaken in dat net, als van verstand berooft.
Straks haalt den minnaar ons het gaaren over 't hooft.

DAMON.

Het jeugdig bloed geeft ons verliefde zinnen,
Als 't drittig en vol vuur door de ad'ren woelt en speelt,
En van dat vuur de ziel, die 't aanroert, mededeelt.
Wy zyn verplicht malkand'ren te beminnen.

AMARILLIS.

Vervolg niet meêr myn teêr gemoed;
O Damon! 'k wil dat gy uw vlammen zult bedekken.
Verjaag de lusten die gy voed;
't Lust my alleen te zyn: 't is tyd, gy moet vertrekken.

DAMON.

Schoone Amaril, wyl gy gebied,
Dat ik, die u zo teêr bemin, u zal verlaaten:
Ei! weiger my deez' gunste niet,
Zo gy my niet bemint, dat gy my niet zult haaten;
Zo lyt myn minnend hart min pyn,
Wanneer ik van u af moet zyn.

Damon aan de eene zyde, en Amarillis aan de andre zyde binnen.

GALATHEA.

1. *Vaars.*

Hoe gelukkig is een maagd,
Die de minnaars kan ontvonken
Door bekoorelyke lonken,
En aan yders oog behaagt.
Amaril, erken 't vermoogen,
Van de ſtraalen van uw oogen;
Laat uw ſtrafheid, buig uw zin:
Loon de min met wedermin.

2. *Vaars.*

Dus zal het bezielt albaſt
Van uw net gevormde leeden,
Van veel minnaars aangebeeden,
Steets gedient en opgepaſt,
Zyn volmaakter als voor dezen:
Mogt ik Amarillis wezen,
'K wed ik Damons trouwe min,
Niet verbande uit hart en zin.

Rampzaal'ge Galathè, getroffen door de ſchichten
Der liefde, die uw hart tot ted're min verplichten:
Wat wederhouwt u, daar die drift u gaande maakt,
En die gy mint, niet is van 't minnevuur geraakt,
Dat gy uw ſmart niet meugt aan het geliefde ontdekken;
En zo gy 't doet, dat zulks u moet tot naadeel ſtrekken.
O al te wreede plicht, die ons zo nauw verbint!
Wiſt gy, Sylvaan, hoe teêr u Galathè bemint,
Koſt gy die vlammen uit de ſtraalen van deze oogen
Begrypen, ach! uw hart wierd met myn ſmart bewoogen.
Wreede min,
Is 't uw zin,
My te plaagen?
Zal myn hart
Minneſmart
Moeten draagen?

En, ſtrekt het troosteloos beminnen tot myn ſtraf?
Bluſch 't vuur dat my verteert, of ſleep me vry in 't graf.
laar, wyl ik vruchteloos moet ſtorten deze klagten,
n gy, o wreede min! myn ſmart niet wilt verzachten:
Zal ik myn minnegloet ontdekken, ſchoon de wet,
De reden, en de plicht der maagden, zulks belet.

Wie komt my hier dus te ſtooren?
Het is Amaril, wiens gloed
Alle Harders kan bekooren.
Schoonheid is het grootſte goed.

TWEEDE TOONEEL.

AMARILLIS, GALATHEA.

AMARILLIS.

ZOuw liefde van my zegepraalen?
En zoude ik wel zo ver verdwaalen,
Dat ik my bragt in dat verdriet?
Zoud ik myn vryheid zo verliezen,
En daar voor ſlaaverny verkiezen?
ô Neen! ô neen! dat doe ik niet.
'K verban de droeve minnevlaagen:
Zy zyn te laſtig om te draagen.
De min is kwelling voor 't gemoed.
'K laat and'ren, die het luſt beminnen,
En ſtel die driften uit myn zinnen.
De vryheid is het grootſte goed.

GALATHEA.

Konde ik zo gelukkig leeven,
Ik bezat het grootſte goed:
Maar 'k moet my nu overgeeven,
Aan de drift van myn gemoed.
Want Sylvaan kan my behaagen,
De eenigſte oorzaak van myn klaagen.
Waar door ik ſlaaverny verkies,

En acht die winst meêr als 't verlies.

Binnen.

AMARILLIS.

Bekoorlyke eenzaamheid, 'k heb uw bevalligheden
Met hart en ziel gezocht, geprikkelt door de lust;
Nu zal ik in uw schoot een zachte en stille rust
Genieten, want de slaap bekruipt myn matte leeden.

DARDE TOONEEL.

CUPIDO, *daalt in een wolk van boven, en daar uit treedende, word van de vyf Zinnen gevolgt, die van achteren de schermen koomen, het Gevoel is met kroon en schepter versiert,* AMARILLIS *slaapende.*

CUPIDO.

IK, die gebiede de oppermachten,
En alle harten kan verzachten;
Ben uit den heemel neêrgedaalt,
Om Amaril haar hart te ontvonken;
Want haar bekoorelyke lonken,
Waar meê zy yder een bestraalt,
Doen Damons minziek hart, door ted're liefde blaaken:
Haar ongevoelig hart zal ik gevoelig maaken.

Gy, Zinnen, die de min ten dienste zyt,
Vang aan een dans, vertoef niet, toon uw vlyt,
En werk op Amaril haar zinnen,
Zo is die schoone te verwinnen.

De vyf Zinnen maaken een Dans. Het Gevoel raakt aan, onder 't dansſen, met zyn schepter het hart van Amarillis, die slaapt.

CUPIDO.

Ik ben voldaan. Verlaat dit dal:
Want Amaril begint te ontwaaken;
Ik weet dat zy haast voelen zal,
Hoe liefde kan haar borst doen blaaken.

Cupido in de wolk naa boven, en de vyf Zinnen binnen.

AMARILLIS.

O goon! wat onrust komt myn zachte rust te stooren;
'k zocht myn rust, maar 'k heb die door de rust verlooren:
O droeve slaaplust! die myn vryheid heeft gerooft,
Daar gy in tegendeel my wellust had belooft.
'k docht, de sluimering verzacht zomtyds de zorgen;
Maar 'k wist niet dat een slang lag in dat kruid verborgen.
Nu voel ik, o verdriet! de droeve minnepyn.
Nu weet ik, groote Goon! wat is verlieft te zyn.
Ach! Damon, wat al smart hebt gy om my geleeden,
Hoe lang my opgepast, geviert en aangebeeden:
Maar myn afkeerigheid heeft Damon steeds gehoont.
Beproef nu hoe myn hart stantvastigheid beloont.
Doch het is beter noch gewacht,
En deze zaak eerst overdacht:
Misschien heeft Damon my verbannen uit zyn zinnen
Ik dien my best van veinzery;
Want veinzen staat de meisjens vry,
Zo kan men lichtelyk de Jongmans overwinnen.
Maar, 'k zie daar in het bosch Sylvaan
Hy moest deez' reden niet verstaan:
Ik ben belust hem te ondervraagen,
Wat hy heeft opgedaan met jaagen.

VIERDE TOONEEL.

AMARILLIS, SYLVAAN.

AMARILLIS.

SYlvaan, wat voert u hier in 't open veld? ik docht,
Dat men het groffe wild in wildernissen zocht.

SYLVAAN.

'k Vervolgde een hart op 't spoor, en branden van verlangen,
Om 't dier, dat boschwaart in gevlooden was, te vangen:
Maar, wyl het zich verbaast in 't kreupel bosch verstak,
Daar ik de telgen, dicht in een gevlochten, brak

En ſtukken ſcheurde, want ik zocht daar door te koomen,
Hebik, na zo veel vlyt, het dier noch niet vernoomen.
Doch ſchoon myn brandend hart dat groot verlies beklaagt,
Voel ik noch grooter pyn, die myne boezem knaagt,
Om dat ik vruchteloos 't hart volg met groot verlangen,
En gy myn hart, helaas! weet door uw oog te vangen;
Uw oog heeft my gewont; dat licht vol godd'lykheid
Steekt alles in de brand, daar het zyn ſtraalen ſpreit.

AMARILLIS.

Sylvaan, hoe kunt gy u tot minnen noch begeeven,
Daar eer de Jagtgodin pleeg buiten min te leeven?
't Schynt my onmoog'lyk, dat een jager liefde kent,
Die tot de jagt als gy, van kindsbeen is gewent.

SYLVAAN.

Ach! Amaril, gy zyt verdwaalt; 't is buiten reden,
Te denken dat de min deez' boezem niet kan kneeden.
Schoon wel eer de Jagtgodin
Leefden buiten ſlaafſche min:
Scheutvry voor zyn ſcherpe ſchichten;
Schoone maagd, dat ſtelt geen wet,
Die de Jaagers ook belet
Aan een maagd haar te verplichten.
Ach! Amaril, wat hart is ſcheutvry voor de min?
Hy ſluipt daar 't hem gevalt en luſt den boezem in.

AMARILLIS en SYLVAAN.

I.

AMA. Wyl gy zyt }
SYL. Schoon men is } gewent te jaagen,

AMA. } Kan de min { u niet } behaagen.
SYL. } { ons ook }

AMA. } Want die God { hoe } groot van kracht,
SYL. } { zo }

AMA. } Word by { u niet } hoog geacht.
SYL. } { ons ook }

SYL.

2.

SYL. Hoe zouw my de jagt } behaagen?
AMA. Hoe zouw u de min }
SYL. Daar { de min myn hart komt plaagen.
AMA. { uw luſt ſtrekt tot het jaagen.
SYL. Amaril, } gy zyt verdwaalt,
AMA. O Sylvaan! }
SYL. Want de liefde } zegepraalt.
AMA. Want het jaagen }

AMARILLIS.

Het luſt my niet die reden te betwiſten:
'k Wil om die zaak niet langer tyd verkwiſten,
Ik ſchuuw de plaats daar een verliefde klaagt,
Die zonder hoop de minneboeijens draagt.

SYLVAAN.

Wreede Amaril, men heeft my niet bedroogen:
Uw marm're hart is zonder mededoogen,
Want als een minnaar zucht, en bid, en ſmeekt, en vleit,
Ruſt gy geruſt op 't bed van onverſchillendheid.
Maar 'k zal, zo't noodlot wil, my van uw minnaar wreeken.
Of Damon, of Sylvaan zal nooit van min meêr ſpreeken.
Ik zal myn wraak voldoen, verwacht zyn of myn dood,
Na het geval Sylvaan begunſtigt of verſtoot.

AMARILLIS.

Ga, wreede, boet uw luſt, gy hebt nooit gunſt te wachten
Van my, die, om uw aard, u eeuwig zal verachten.

Einde van het tweede Bedryf.

DER-

DARDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

DAMON, SYLVAAN.

DAMON.

Hier is de plaats, hier is het dal,
Daar my 't veranderlyk geval
En hoop en wanhoop deê gevoelen:
Twee driften, die gesmeet in een,
Myn minnend hart zo fel bestreên.
Zal nooit de min in my verkoelen?

SYLVAAN.

O ja! 'k weet middel voor uw smart.

DAMON.

Wat middel?

SYLVAAN.

Kom, doorboor myn hart,
Gy zult uw medeminnaar dooden.

DAMON.

Gy, meedeminnaar? groote goden!
Wat hoor ik?

SYLVAAN.

Ja, het geen gy hoort,
Is waarheid: zyt met recht verstoort.
'k Min Amaril.

DAMON.

Helaas!

SYLVAAN.

Gy kunt uw plicht betrachten.

DAMON.

„ Zal 't wreede noodlot nooit myn hartewond verzachten?

SYLVAAN.

Myn min is lydeloos. Ik min uw Amaril.
Sa! trek uw zydgeweer: zo flechten wy 't geschil.

DA-

DAMON.

Vergeef my, groote Goôn! dat ik, door zucht gedreeven,
Myn zelf verdedig, om niet zonder eer te leeven.

SYLVAAN.

Vaar voort, een van ons twee moet ſneuv'len, na't geval
My of myn vyand met haar gunſt beſtraalen zal.

DAMON.

Wel aan, wyl 't anders niet kan weezen.

DORUS.

Ach! Hemel, ik begin te vreezen. *Zy vechten.*
Twee zulke helden handgemeen.
Gewis blyft van die twee wel een.
Waar zal zich Dorus nu verſteeken?

Dorus wykt aan de eene zyde.

DAMON.

Ik zal my van myn hoonder wreeken.

SYLVAAN.

Of ik.

DAMON.

'k Verwacht myn lot.

SYLVAAN.

Ik ſterf van ongeduld.

DAMON.

O goden! ſta my by; ik lyde zonder ſchuld.

SYLVAAN.

De Goôn zyn voor u doof. gy zult het duur betaalen.

DAMON.

Of gy.

SYLVAAN.

Na't noodlot wil.

DAMON.

Goôn! wil uw wraak bepaalen.
Helaas! ik ben gewont.

Damon binnen.

DORUS.

Dat 's goed: myn meeſter is gezont,

En

En Dorus die gevoelt geen wonden.
Geen van ons twee behoeft verbonden.

SYLVAAN.

Nu zal ik Amaril haar hart
Doen mededeelen in myn ſmart:
Nu is haar trotsheid te verzachten:
Zy kan Sylvaan nu niet verachten;
't Is reden, dat zy myn manmoedig hart waardeert,
Nu dat myn dappere arm de lafheid overheert.

TWEEDE TOONEEL.

SYLVAAN, AMARILLIS, DORUS.

SYLVAAN.

Myn ſchoone.

AMARILLIS.

Wreede.

SYLVAAN.

Zult gy nu myn min beſtraalen
Met wedermin?

AMARILLIS.

Waarom?

SYLVAAN.

Zo kan ik adem haalen.

AMARILLIS.

Wat reên?

SYLVAAN.

Ach! Amaril, zyt gy zo wreed van zin,
Dat gy niet lyden wilt, dat ik u teêr bemin?

AMARILLIS.

Wat raakt my uwe min? gy kunt my niet behaagen.

SYLVAAN.

Wyl Damon van uw min nooit de eere weg zal draagen,
Is 't billyk, dat myn min u eens aan 't harte raakt:
En dat gy van myn ſmart, die 'k ly, een einde maakt.

AMA-

AMARILLIS.

Hoe! Damon? dit verhaal kan my niet goeds voorſpellen.

SYLVAAN.

Myn Amaril, wil toch uw ziel te vreden ſtellen.
Uw Damon leeft niet meêr.

AMARILLIS.

Helaas! ô droeve reên!
Wat dolheid bragt u tot die buitenſpoorigheên?

SYLVAAN.

Myn liefde, ô Amaril!

AMARILLIS.

Vermetele! verraader!

SYLVAAN.

Schep moed, myn lief, ſchep moed.

AMARILLIS.

Wat droefheid trof my nader?

SYLVAAN.

„ Helaas! dat Amaril ook zo ter harte nam
„ Myn ſmart, 'k leê met gedult de droeve minnevlam.
Myn lief, voldoe myn luſt.

AMARILLIS.

Weg, ſnoode, ontvlucht deze oogen:
Ach! hadden zy, gelyk uw ſtaal, zo groot vermoogen,
Haar ſtraalen troffen u, ô godvergeeten Beul!

SYLVAAN.

Myn ziel, hoe dus verwoed?

AMARILLIS.

Verwacht hier trooſt noch heul.
„ Maar zou Sylvaan, dewyl hy mind, my ook misleijen,
„ En door een valſch verhaal zyn minnenetten ſpreijen?
„ 'k Zal hoopen, tot ik ben van alles recht bewuſt:
„ En ſtellen onderwyl myn minnend hart geruſt.
Sylvaan, 't zy hoe het zy, gy hebt nooit gunſt te wachten.

SYLVAAN.

Mag dan de hoop van min nooit ſtreelen myn gedachten?
En moet ik hoopeloos beminnen? Amaril,

Waarom zo ſtuurs van zin? ô goden! is 't uw wil
My vlammen te doen voelen,
Om nimmer te verkoelen?

AMARILLIS.

'k Lach met jaagers vrijery;
Het kwam nooit in myn gedachten,
't Oor te leenen aan haar klagten:
'k Hou my uit die ſlaaverny.
Want 't zou my in 't kort berouwen,
Op haar eeden te vertrouwen;
Schiet het haar ſlechs in den zin,
Straks zyn zy weêr boſchwaart in.

SYLVAAN.

Veracht gy die de jagt beminnen?
'k Verban in tegendeel de min weêr uit myn zinnen:
Zo leeven wy altyd in ruſt,
Gy volgt uw zinlykheid, ik wederom myn luſt.

1.

„ Verdoolde zinnen,
„ Hoe kwam de min
„ Deez' boezem in?
„ Wie liet hem binnen?
„ 't Bedwelmt vernuft,
„ Terwyl myn borſt had ingezoogen
„ 't Vergif door 't lonken van haar oogen,
„ Heeft toen gezuſt.

2.

„ O wreede liefde!
„ Waar vind ik heul?
„ 'k Ben Damons beul,
„ Die ik doorgriefde.
„ Deze euveldaad
„ Doet my de gunſt der Goôn verliezen,
„ Wat weg ſtaat my nu te verkiezen,
„ In deze ſtaat?

Sylvaan wandelt een weinig heen en weêr.

AMA-

AMARILLIS.

Meisjes, zacht en teêr van zinnen,
Laat geen jaagers u verwinnen,
Die, in Boſſchen woeſt en naar,
Buiten vrees van doodsgevaar,
Dikmaals haar te los begeeven;
Maar wenſcht gy geruſt te leeven,
En, na hart en zin gepaart,
Zo verkieſt een zachter aart.
„ Doch, laat ik onderſtaan of 't waarheid is of loogen,
„ Of Damon is gewont, dan of ik ben bedroogen.

Amarillis binnen.

DORUS.

't Is waarheid, Schoone, neem geduld,
Maar zeker, 't was uw minnaars ſchuld.

SYLVAAN.

Nu ben ik wederom ontſlaagen
Van laffe minneluſt, het jaagen
Heeft eindelyk gezegepraalt,
Nu Amaril my wreed onthaalt.
Kom, Dorus, volg my, laat ons weder 't Boſch in treden:
Deze oeff'ning voegt my beſt. 'k Verban de dartelheden
Van het verlieſt gemoed,
Dat laffe welluſt voed.

DORUS.

En zo ik mogt verkiezen,
De jagt te volgen, of de min,
Zoud gy uw knecht verliezen.
Ik ſtelde 't jaagen uit myn zin,
En liet my leijen van de minneluſten,
Daar 't hun gevallen zouw om eens te ruſten.
Maar 'k zie daar Galathé alleen,
En vol gedachten herwaards treên.

SYLVAAN.

'k Verwacht haar. moogelyk zal Galathé my ſpreeken
Van Amaril, die licht haar minnaars dood wil wreeken.

DARDE TOONEEL.

GALATHEA, SYLVAAN, DORUS.

GALATHEA.

HElaas!

SYLVAAN.

Zucht gy?

GALATHEA.

O ja.

SYLVAAN.

Om wie?

GALATHEA.

Om u.

SYLVAAN.

Om my!

Waarom heeft Galathé doch zo veel medely
Met een rampzalige, die, door de min gedreeven,
Als een verwoede beul, myn halsvriend bragt om 't leeven.

GALATHEA.

Gy dwaalt, Sylvaan.

SYLVAAN.

Waarom?

GALATHEA.

Wyl Damon leeft.

SYLVAAN.

O neen!

Gy ſtelt dit knaagende gemoed zo niet te vreên. (deel,
Voor my te ontveinzen 't geen ik weet, geeft na myn oor-
Aan u, noch my, die 't raakt, het minſte nut of voordeel.

GALATHEA.

Geloof my, Damon leeft. 't is waar, hy is gewond,
Doch buiten doodsgevaar, ik ſprak hem zo terſtont.

Waarom zoud gy u meêr plaagen?
Damon is niet dood geſlaagen:

'tGeen gy meend is niet geschied.
Laat geen vrees uw boezem knaagen,
Want de godheid, die gebied,
Wil dat droevig onheil niet.

SYLVAAN.
Wel aan, ik stel myn hart te vreden,
En geef my over aan de reden.

GALATHEA *en* SYLVAAN.
Hoe aangenaam, hoe zacht, hoe zoet,
Is de gerustheid van 'tgemoed.
De godd'lykheid is in de rust verborgen.
De ziel, door snoode drift ontstelt,
Raakt onvoorziens in het gewelt
Van kommer, naberouw en zorgen.

SYLVAAN.
Maar zeg my, Galathé, de reden van 't gezucht,
Dat gy, om mynent wil, uitstorte in de open lucht.

GALATHEA.
Myn oogen zullen u de reden
Van myn gezucht genoeg ontleden.

SYLVAAN.
Uw oogen?

GALATHEA.
Ja, Sylvaan, myn oogen; want een straal
Ontdekt myn hartzeer, doch stilzwygende in haar taal.

SYLVAAN.
Zyt gy verliest?

GALATHEA.
Helaas!

SYLVAAN.
Gy zucht; dat is een teeken
Van liefde. gy verklikt uw zelve zonder spreeken.

GALATHEA.
Gelukkig jongeling, ik volge na op 't spoor
Een hart, dat voor my vlucht de bosschen door en door,

En door zyn snelle loop de harten weet te vangen,
Maar laat het hart, dat volgt, in droevig zielsverlangen.

SYLVAAN.

O Galathé! 'k verstaa die duist're reden niet.

GALATHEA.

Sylvaan, gy zyt het hart dat vluchtig boschwaart schiet:
En weet de harten, hoe snelvluchtende, met netten,
Of ander jaagtuig, na uw lusten te bezetten:
Maar 't hart, dat driftig volgt, en in verlangen leeft,
Ben ik, zo lang uw hart myn hart geen voedzel geeft.

SYLVAAN.

„ Is Galathé op my verlieft,
„ En heeft Sylvaan haar hart doorgrieft?
„ O Goden! keer die zwaare plaagen:
„ Ik kan die smart niet meêr verdraagen.

GALATHEA.

Verlaat, verlaat het naare woud.
Het woest gebergt, de duist're kuilen,
Waar zich het wreed gediert onthoud,
En daar de wolven ys'lyk huilen.
Begeef u tot de zachte min:
Laat liefde van u zegepraalen:
Want 't jaagen heeft geen voordeel in,
Gy kunt die lusten licht bepaalen.

SYLVAAN.

Waarom tracht Galathé
Myn zachte rust te stooren?
'k Wil van geen liefde hooren:
De min is als een zee,
Die als een effen veld zich opdoet voor onze oogen:
Maar wie het water ploegt, vind zich wel haast bedroogen.
Haar golven hebben my gebragt in zwaar verdriet.
O neen! Sylvaan vertrouwt zich op dat water niet.

GALATHEA.

Hoe, daar Hircanie in haar naare woestenijen,

Nooit

Nooit teelt een tygerdier,
Zo wreed, zo trots en fier,
't Geen niet eerbiedig buigt voor liefdens heerſchappijen.
Helaas! helaas! heeft dan een vrouwe ſchoot gebaart
Een menſch, die wreeder als een tyger is van aart?

SYLVAAN.

Wel aan, wil vry Sylvaan verachten;
Noem my zo wreed, zo fier,
Als 't wreedſte tygerdier.
Het zal myn ſmart, die 'k ly, verzachten,
Als Galathé ontſlaat 't gemoed,
Van liefdens dart'le minnegloed.

GALATHEA.

Heeft dan de jagt alleen vermeeſtert uw gedachten?
„ Rampzaal'ge Galathé, wat trooſt hebt gy te wachten?
O wreede Jaager, die zo ongevoelig zyt;
En uwe friſſche jeugd, en tyd,
Die dierb're ſchat, dus gaat beſteeden
In 't jaagen, buiten alle reden!

SYLVAAN.

Kan wel een reed'lyk menſch mishaagen
Een zaak, die 't noodlot zelfs begeert?
Het noodlot wil, dat ik zal jaagen;
Het minnen heb ik nooit geleert.
Verlaat die driften, buig uw zinnen,
Laat u de reden overwinnen.

GALATHEA.

De liefde handelt my te ſtraf.
Helaas! moet Galathé beminnen,
Een die afkeerig is van zinnen?
Ei! ſleep my liever in het graf.
Want 't leeven is ons niet gegeeven,
Om altyd droevig hier te leeven.

SYLVAAN.

Verjaag die laffe luſt:
'k Walg van uw dartelheden,

Verkies de zachte ruſt.
Leef na de wet der zeden.

GALATHEA.

Wel aan, wyl 't anders niet kan zyn,
Zal ik tot mind'ring van myn pyn,
Myn eigen driften zelfs beſtryden.
Beminnen, zonder dat men wedermin geniet,
Is dwaasheid; 'k vlucht voor 't vuur dat zulke ſtraalen ſchiet.
Zo raak ik eenmaal uit myn lyden.

SYLVAAN *en* GALATHEA.

SYL.	Dewyl het	anders niet kan zyn.			
GAL.	Wel aan, wyl 't				
SYL.	Moet gy	tot mind'ring van	uw	pyn	
GAL.	Zal ik		myn		
SYL.	Uw	eigen driften zelfs beſtryden.			
GAL.	Myn				

Beminnen, zonder dat men wedermin geniet,

Is dwaasheid.	vlucht	voor 't vuur dat zulke ſtraalen ſchiet,
	'k vlucht	

SYL.	Zo raakt gy	eenmaal uit	uw	lyden.
GAL.	Zo raak ik		myn	

Galathea binnen.

SYLVAAN.

Maar 'k zie daar die Bacchant Montaan,
Kom, volg my, Dorus, laat ons gaan.
Het luſt my niet hem aan te hooren.
Geen dronkaart kan myn hart bekooren:
Want als een dronkaart ſpreekt, 't zyn yd'le en laffe reên:
Hy ziet met zyn verſtand ſlechs door een nevel heen.

Sylvaan binnen.

DORUS.

't Kan zyn: maar 't kan my meêr behaagen,
Als dag en nacht te moeten jaagen.
Want hier kan doch geen vreugde zyn,
Als by de wyn.

VIER.

VIERDE TOONEEL.

DORUS, MONTAAN, *vier Bacchanten, yder met een kruik.*

MONTAAN.

God Bacchus, 'k heb altyd uw godgeweide altaaren
Met kranssen opgesiert van weêl'ge wyngaards blaaren
En druiventrossen, met myn eigen hand ontrooft
Den jongen wynstok: om, met diep ontzag, myn hooft
Te huslen, tot uw eer. Ik zal uw godheid vieren;
Het lust my onvermoeit uw outer op te sieren;
En u, zo lang ik leef, te smeeken dag op dag,
Dat nooit geen and're lust myn hart bekooren mag.

Harders, laat ons vrolyk weezen;
Bacchus kan ons hart geneezen,
Afgemat door zorg en pyn,
Door een goede geest van wyn.

Een Ballet van vier Bacchanten.

Wyngod, 'k zal u eeuwig danken,
Voor de tier'ge wyngaards ranken,
Die met trossen groot en zwaar
Zyn bezwangert jaar op jaar,
Jaar op jaar, van muscadellen,
Daar zy aan de looten zwellen,
Dat de wynvrucht open barst,
Eer de Gaardenier haar parst.

DORUS.

Gy hebt gelyk, en 't heeft zyn reden.
Mogt ik eens uw ampt bekleeden,
Ik zou zitten dag en nacht
In de wynberg by de druiven,

Die de zorgen doen verstuiven:
En 'k verbande licht de jagt.

De Dans hervat.

DORUS *en* MONTAAN.

'k Laat Sylvaan in bosschen jaagen:
Damon steeds van liefde klaagen.
'k Noem die lusten slaaverny.
De eene krenkt zich door veel loopen,
De and're door vergeefs te hoopen.
'k Ben van deze tochten vry.

De Dans hervat.

MONTAAN.

Bacchus, wil my onderschraagen,
Terwyl myn beenen my niet langer kunnen draagen.
'k Wachel, 'k struikel, 'k val op zy,
Kom ondersteun my wat; God Bacchus, sta my by.

Einde van het darde Bedryf.

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

Het Tooneel verbeeld het voorige Dal.

AMARILLIS *alleen.*

Zaal'ge velden, groene streeken,
En gy kristaleine beeken,
Die, met een verkwikkend' nat,
Uwe groene boord bespat:
Voelde gy myn zielsverdrieten,
Ach! gy zoud zo snel niet vlieten.
't Water stremde, doods van schrik,
Op dat eigene oogenblik.

De vrees bekommert myn gedachten.
'k Stort niet vergeefs deez' droeve klagten.
De liefde heeft myn borst doorboort,
En wraakzucht, die ik min, vermoort.
Helaas! ik ben misleid, ik meende rust te vinden, (den.
Maar, de onrust treft myn ziel, door 't lot van die 'k bemin-

TWEEDE TOONEEL.

AMARILLIS, GALATHEA. *Reijen van Harders en Harderinnen.*

GALATHEA.

Bedroefde maagd,
Waarom geklaagt?
Waarom gezucht? uw minnaar is in 't leeven.
Ei! Amaril, verban die smart,
En yd'le droefheid uit uw hart.
Den Hemel heeft u Damon weêrgegeeven.

De Reijen herhaalen de zes bovenstaande regels.

AMA-

AMARILLIS.

Hoe! Damon leeft?

GALATHEA.

O ja! hy zoekt u overal.

AMARILLIS.

O onverwachte vreugd! 'k verwacht hem hier in 't dal.

REIJEN.

Schoon de wraaklust 't staal ging wetten,
Om het, door een snoode list,
Die van de aanslag nimmer wist,
Op 't onnoos'le hart te zetten,
Ziet men hoe rechtvaardigheid
Voor het recht van Damon pleit.

DARDE TOONEEL.

AMARILLIS, DAMON.

DAMON, *met zyn arm in een sluijer gewonden.*

MYn droeve ziel, keer weder tot de reden.
De liefde handelt u te wreed.
Ach! minnaar die de min nooit leed
Heeft aangedaan, haar wet nooit overtreeden.
Myn droeve ziel, keer weder tot de reden;
Want liefde dit rampzalig hart
Afmartelt door de minnesmart.
O doove voor myn zuchten en gebeden.
Myn droeve ziel, keer weder tot de reden.
Waarom gaf haar natuur albaste leden?
Terwyl haar hart, als hart albast,
By zo een schoone glans niet past.
Zal myn gezucht haar hart niet kunnen kneden?
Helaas! zo smelt ik van verdriet
In traanen; maar zy acht my niet.
Myn droeve ziel, keer weder tot de reden.

AMARILLIS.

Beklaagt zich Damon, dat natuur
My heeft vergunt albaste leden:

En

En dat ik nooit door 't minnevuur
Ben afgetreên van 't ſpoor der reden.
O Damon! ſtort deez' klagten niet.
Laat af van zuchten en gebeden:
Want was die misdaad eens geſchied,
Ik ſtelde nooit myn ziel te vreden.

DAMON.

Neen, Amaril, dat zoek ik nimmermeêr:
O ſchoone nimph, myn min is veel te teêr.
Uw kuiſche godd'lyke oogenſtraalen,
Schoon dat daar wellust tegen pleit,
Die zoude door haar godd'lykheid,
Myn minnedriften wel bepaalen.

AMARILLIS.

De Vogelaar fluit dikmaals zoet,
Als hy de Vogel tracht te vangen:
Maar, als het dier zyn wellust boet
Aan 't aas, 't blyft in zyn netten hangen.
Dus lokt de minnaar, door bekoorelyke min,
Het ted're meisje na zyn zin.
Wiens zoet gevlei haar licht'lyk kan verwinnen:
Wyl zy daar op niet afgericht,
Haar dikmaals al te los verplicht
Aan die zo zoet vermeeſtert haare zinnen.
O Damon! wie op 't woord eens minnaars licht vertrouwt,
Bedriegt zich, wyl zy op een zwakke grondſlag bouwt.

DAMON.

Meent dan myn zielsvoogdes, dat ik ooit zouw verlangen
U in het net te vangen
Van geile luſt?
Ei! zyt geruſt.
Myn min is al te heilig:
De vaſte huuw'lyksband, maakt voor u alles veilig.

AMARILLIS.

Begeer geen zaak, daar zich het noodlot tegen ſtelt.

DAMON.

Wat zekerheid?

AMARILLIS.

Heeft ons de godſpraak niet voorſpelt,
Dat ik myn minnaar zal zien ſneuv'len voor myn voeten,
Daar hy, met zyne dood, de wraak der Goôn moet boeten?
En my rampzalige berooven van 't gezicht,
Wiens trouwe liefde my zo dier, zo nauw verplicht.

DAMON.

'k Verwacht myn noodlot met geduld. 'k wil alles lyden
Om uwe wedermin.

AMARILLIS.

'k Wil met geen goden ſtryden.

DAMON.

De dubbelzinnigheid der godsſpraak uitgelegt,
Volvoert niet, 't geen men meent, en meent niet 't geen hy zegt.
Ei! ſtel uw hart geruſt.

AMARILLIS.

Men moet de Goden duchten.

DAMON.

Het noodlot is bepaalt; wy kunnen 't niet ontvluchten.

AMARILLIS.

't Is waar, maar daar men ons het hemelſch Raadsbeſluit
Zo klaar ontvouwt; is 't reên, dat men het onheil ſtuit
En weert, wanneer men kan de ſtraf der Goôn ontvluchten.
Verjaag de minneluſt.

DAMON.

Helaas!

AMARILLIS.

Wil doch niet zuchten.

DAMON.

O Liefdens dwang; ô kwelling voor myn hart!
Ei! wil myn veege ziel, niet meêr zo droevig plaagen.
ô Goôn, 'k vind my te zwak, die zwaare laſt te draagen.

Verlos my van de minneſmart.
Ach! hemel, hoor myn droevig klaagen.
Toon doch uw hulp aan myn bedroeft gemoed,
Gepynt door minnevlaagen:
Zo gy, ô Goôn! my niet voor 't graf behoed,
Word ik eerlang door droefheid neêr geſlaagen.

AMARILLIS.

ô Liefde, 'k ben geraakt aan 't hart; uw groot vermoogen
Verwekt in myn gemoed een lieflyk mededoogen.
Myn fierheid was te zwak, uw kracht te wederſtaan.
Getrouwe minnaar, 'k word door uwe minneklagten
Verwonnen; gy koſt my, hoe koel en trots, verzachten.
'k Ben vaardig 't echtverband nu met u aan te gaan.

DAMON *en* AMARIL.

Zo ſluipt allengs de ted're min,
Door oog en oor de boezem in:
En doet, na duizend zielsverdrieten,
't Verliefde hart zyn luſt genieten.
Dan word oprechte min gepleegt
En droefheit van het hart geveegt.
Die min raakt eerſt de ziel inwendig.
Wat deugdzaam is, dat blyft beſtendig.

DAMON.

Myn ziel ontvonkt door groot verlangen,
Om u van 's Prieſters hand te ontfangen.
'k Verlaat met vreugd dit bloemryk dal,
Wyl ons de Prieſter voegen zal.

DAMON *en* AMARILLIS.

Het kan myn hart geheel vernoegen,
Dat ons de Prieſter t'zaam' zal voegen.

DAMON.

Waar zyn de Danſſers, dat wy hier niet zyn verzeld?
Myn Bruid ſchept luſt te zien 't beweegen van haar leden.
Waarom vertoeft? wat is de reden,
Dat hier geen Danſſers zyn in 't veld?

Een van de HARDERS.

Zy naad'ren, opgetooit met jeugdig groen en kranssen
Van bloemen om het hooft.

DAMON.

'T Gevalt my dat zy danssen.

Reijen van Zangers en Danssers uit.
Ballet van Harders en Harderinnen.

DAMON.

Kom, laat ons na den Tempel treên,
En offren op 't altaar de Goden,
Die van ons worden aangebeên:
Haar bystand hebben wy van noden,
Kom, laat ons na den Tempel treên.
Het Godendom dient aangebeên.

REIJEN.

ô Hemel! laat haar toch voortaan gelukkig leeven.
Haar harten, door de kracht des mins in een gesmeet,
Getroosten zich te zaam', 't aanstaande lief en leet,
Geduldig uitteståan; Ei! wil haar voorspoet geeven.

De Harders hervatten de dans. alle binnen.

VIERDE TOONEEL.

GALATHEA, SYLVAAN, MYRTIL, LINCO, DORUS.

SYLVAAN.

HEt dunkt my vreemt, Mirtil, dat het u niet ter ooren
Gekoomen is, daar 't reeds twee daagen is geleên,
Dat gy uw vaderland, deez' landstreek, hebt betreên,
Hoe Amaril, wiens glans de Harders kan bekooren,
Dat ted're meisje, van u eertyds teêr bemint,
('t is ons bekend, wat werk gy van die Schoone maakte,

(Eer gy, als balling van de liefde, 't land uitraakte)
Deez' dag aan Damon door het huuw'lyk haar verbint,
Wyl hy, verſlingert op haar gaaven, niet kon leeven,
Voor dat die Schoone hem het jawoord had gegeeven.

MYRTIL.

Is 't moog'lyk, groote Goôn! dat Damon van haar hart,
Tot myn verdriet, zal zegepraalen?
Daar ik, rampzalig menſch, uit enkle minneſmart,
Als balling 's lands, zo lang ging dwaalen.

GALATHEA.

Gy waart noch nauwlyks uit het land,
Of hy ontdekte zyn gedachten,
Verzelt met droeve minneklagten,
Aan Amaril; die minnebrand,
Van Damon lang in 't hart gedraagen,
Borſt uit, en brande lichterlaagen.

MYRTIL.

Mint Damon Amaril? ach heemel!

SYLVAAN.

Ja, Mirtil,
Hy mint, en word bemint.

MYRTIL.

O wreede Crocodil!
Helaas! is dit het loon voor myn ſtandvaſtig minnen?

GALATHEA.

Rampzalig minnaar, wat beneveide uwe zinnen?
Dat gy dit Dal verliet, by yder hoog geſchat:
't Geboomt, het veld, de beek, wiens kriſtalyne nat
Langs witte keijen vloeit, kon dit u niet beletten,
De reis met zo veel ernſt en yver voort te zetten.

MYRTIL.

Wie achtervolgt 't bevel der Goôn,
Voldoet zyn pligt.
Ik heb verricht
't Geen my de Godsſpraak heeft geboôn.
'k Volg blindelings des Hemels wil,

Ter liefde alleen van Amaril.
Wie achtervolgt 't bevel der Goden,
Voldoet zyn pligt.
Ik heb verricht
't Geen my de Godspraak heeft gebooden.

SYLVAAN.

Maar hebt gy door die reis wel zo veel winst gedaan,
Als gy verliest, met uit uw Vaderland te gaan?

MYRTIL.

k Verhaaste myne reis, om weder t'huis te koomen,
Dewyl myn zinnen speelde op 't vruchtb're Vaderland,
En liefde; maar, Sylvaan, hoe zoude ik kunnen droomen,
Dat Amaril zo haast zouw treên in 't echtverband,
Met Damon, die ik pleeg, gelyk zy weet, te haaten.
,, Rampzalig mensch! moest ik myn vaderland verlaaten?

SYLVAAN.

Ik heb u van die reis nooit zege voorgespelt.

MYRTIL.

't Vermaak, dat evenwel den reiziger verzelt,
Heb ik op reis zo wel, als yder een, genooten.
Ach! had my het geluk in deez' zaak niet verstooten.

SYLVAAN *en* GALATHEA.

Gy moet uw zelve nu vertroosten; wyl 't geval
U een vermaak ontrooft, dat Damon smaaken zal.
Want 't is onmoog'lyk iets te winnen door uw klagten,
Als door een wonderlyk bestier der oppermagten.

MYRTIL.

,, Minnedriften, verlaat deez' droeve ziel,
,, Geboeijent door de straffe banden,
,, De min verteert myn ingewanden.
,, Ach! dat het Amaril eenmaal geviel
,, My van die straffe boeijens te bevryen.
,, Moet ik, rampzaalige, dan eeuwig lyen.
,, Minne driften verlaat deez' droeve ziel.
,, Ontroert gemoed, bekommerde gedachten,
,, Hebt gy nooit gunst van 't Godendom te wachten?

SYL-

SYLVAAN.

Kom, laat ons wyken in 't geboomt,
Daar 't beekje bochtig ſchiet en ſtroomt,
Langs blinkend zandgrond, na beneden:
'k Zal u de vrijery ontleden.

GALATHEA, MYRTIL *en* SYLVAAN.

Kom, laat ons wyken in 't geboomt,
Daar 't beekje bochtig ſchiet en ſtroomt,
Langs blinkend zandgrond, na beneden.

SYL. 'k Zal u } De vrijery ontleden.
MYR. Wil my }

Galathea, Myrtil en Sylvaan, binnen.

LINCO.

Maar, Dorus, zeg, zoude Amaril
Verkiezen Damon voor Myrtil?
Dat denk ik niet.

DORUS.

Ik wel.

LINCO.

Wat reden?
Hoe! daar Mirtil heeft ſmart geleden,
Als hy, door vergeleeg'nen ſteên
En vreemde landen, om moeſt zwerven,
Als balling, twee jaar achtereen:
Verlaatende zyn Vaders erven,
Zyn Amaril, het bloemryk dal,
De weelige akkers, ſtolp en ſtal,
Daar zyne ſchaapen 's nachts vernachten.
Zoude Amaril, uit haar gedachten,
Mirtil verbannen, zonder ſchuld,
Die zo veel uitſtaat met geduld?

DORUS.

'k Beken, Mirtil is te beklaagen,
Maar, wyl haar Damon kan behaagen,
Staan uwe Meeſters zaaken ſlecht.

LINCO.

Dat kan niet zyn.

DORUS.

Onnozel knecht,
Ik kan de valſcheid van de vrouwen :
Men dient haar niet veel te betrouwen.
Haar eeden zyn gelyk een veer,
Haar minneketens broos en teêr.
Want om een minnaar te verliezen,
Zy graag twee anderen verkiezen.

LINCO.

Is't zo geſtelt met vrouwe min,
Stel ik die driften uit myn zin.

DORUS *en* LINCO.

Wie kan laffe min behaagen?
Min valt laſtig om te draagen:
En men zockt, wanneer men mint,
't Geen men in 't bezit niet vint.

DORUS.

Maar zacht, 'k zie ginder door de boomen,
't Gezelſchap weder herwaards koomen.

VYFDE TOONEEL.

GALATHEA, MYRTIL, SYLVAAN, DORUS, LINCO.

MIRTIL.

ZEg my, Sylvaan, waar 't wrevelig geval
Myn Amaril met Damon paaren zal?
Waar is de plaats, daar 't lot myn oogmerk zal beletten?
,, Ach! waarom is de menſch verbonden aan die wetten?

SYLVAAN.

Mirtil, zyt gy beluſt die plaats te zien,
Treê met my Tempelwaart, daar zal 't geſchiên.

MYRTIL.

O Goôn! waar is uw groot vermogen?

Of

Of zyt gy zonder mededoogen?
Acht gy myn droeve klagten niet,
En moet ik ſterven van verdriet?
Welaan, ik zal de dood verwachten;
Die ruſt zal al myn ſmart verzachten.

GALATHEA, SYLVAAN, LINCO, DORUS.

Bedroefde ziel, ſchep moed, ſchep moed,
Zo kan uw hart verlichting vinden:
De droefheid, die uw Boezem voed,
Zal u op 't onvoorzienſt verſlinden!

MYRTIL.

Gy kent de kracht der liefde niet.
't Is maar een ſprengkel, die gy ziet,
Van 't vuur, in deze borſt verborgen.
'k Word afgeſlaaft door minnezorgen.

GALATHEA, SYLVAAN, DORUS, LINCO.

Het is vergeefs, herroep uw moed,
En bluſch die droeve minnegloed.

MYRTIL.

Neen. laat ons, door 't gedrang, aan 't heilig outer dringen,
En 't ſcherpgeſleepen ſtaal in deze boezem wringen:
Als dan het heete bloed uit de open wonde ſpat,
Dat 's Prieſters offerkleed en 't outer word beklad:
Terwyl ik in dat bloed zal wentlen, wroeten, baaden:
En 't aangezicht verbleekt, met doodsverw reeds belaaden,
Dan zal die wreede maagd, my ziende in deze ſtaat,
Verſchrikken, als zy denkt aan zulk een gruweldaad:
Haar zelfs beſchuldigen, als de oorzaak van myn lyden.
'k Wil ſterven; niemant zal my van de dood bevryden.
Ja! laat ons doen, 't geen een rampzalig minnaar paſt,
Zo ſterf ik na myn zin, de dood dient doch verraſt.

LINCO.

Myn Heer zal zeeker zich wel wachten
Zyn zelf voor het altaar te ſlachten
Om Amaril; 't kan niet geſchiên;
Voor my ik wil die klucht wel zien.

Einde van het vierde Bedryf.

VYFDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL

Verbeeldende den Tempel.

DAMON, AMARILLIS. *Troepen van Harders en Harderinnen.*

DAMON.

'k Zie daar de priester herwaarts treden.
Met ongedult verwacht myn hart
Hier 't einde van de minnesmart,
Zo lang om uwent wil geleden.

TWEEDE TOONEEL,

NICANDER, *gevolg van Priesters*, DAMON *en* AMARILLIS *aan't Altaar*, MYRTIL, SYLVAAN, GALATHEA, LINCO, DORUS, *by de* REIJEN *van Harders en Harderinnen aan de eene zyde van het Tooneel. het vuur wort op 't Altaar ontstooken.*

NICANDER.

O Huuw'lyks God! bestraal ons met uw licht:
Wy staan hier voor uw godd'lyk aangezicht.
Wil deez' verliefde Twee vereënen,
En hun volmaakte vreugd verleenen.
Draag zorge, dat, de min van die gy eenmaal paart,
Blyft altyd ongekreukt, en onbevlekt bewaart.
Wil dit verliefde Paar te rusten leijen
Op 't dons van wellust, en vergoode lekkerneijen.
Druk in haar, door uw Goddelyk bestier,
Een onveranderlyk en heemelsch vier.
ô Zachte huuwelyks God! wil deze twee vernoegen;
Wyl het de min geviel haar harten t'zaam te voegen.
ô Huuw'lyks God! bestraal ons met uw licht,

Wy ſtaan hier voor uw godd'lyk aangezicht.
Wil deez' verliefde Twee vereënen,
En hun volmaakte vreugd verleenen.

De Reijen herhaalen de laaſte vier Regels.

Het Tooneel verduiſtert, 't vuur van 't Altaar gaat uit, het Dondert, en blikſemt, het regent vuur van den Hemel door het dak van de Tempel. Het Altaar verzinkt; men hoort een naar gezucht van ondren.

REIJEN.

Wat ſchrikk'lyk onweêr, wat gekraak, wat naar gezucht
Bezwalkt, ontzet, vervult de lucht,
Vermengt met donderſlaagen,
En vuur'ge regenvlaagen?
Het Aardryk barſt van een, 't Altaar
Verzinkt; wy zyn in doodsgevaar:
Men hoort van ond'ren droevig zuchten.
Kom, Harders, Harders, laat ons vluchten!

De Harders vluchten. de vier winden koomen uit de grond op, en onſteeken de lucht langs hoe meêr door haar ſnelle beweegingen. Zy verdwynen eindelyk. Het onweêr bedaart, de duiſterheid vermindert allengs. Damon legt in 't verſchiet dood. De Harders en Harderinnen vergad'ren van tyd tot tyd weêr by elkander.

DARDE TOONEEL.

AMARILLIS *aan de eene zyde van 't Tooneel,* MYRTIL, LINCO *aan de andere zyde,* REIJEN.

AMARILLIS.

Ach! Damon, Damon! in wat hoeken
Verſchuilt gy? waar zal ik u zoeken?
Waar vinden? groote Goden! geef
Myn Damon, zo gy wilt, dat ik noch langer leef.

MYRTIL.

„ Het blikſemvuur, de donderſlaagen,
„ De naare dikke duiſtre lucht
„ Verlicht, door vuur'ge regenvlaagen,
„ De bulderende wind, 't gezucht,
„ Het geen alom aan yders ooren,
„ Zo naar en ys'lyk zich liet hooren:
„ Zyn oorzaak dat de huwlyksplicht,
„ Na Damons zin niet is verricht:
„ En dat Myrtil noch is in 't leeven,
„ En zich geen doodſteek heeft gegeeven.

LINCO.

„ Ik heb voor al myn deel gehad:
„ Myn kleet is door en weêr door nat.
„ 't Hart ſchynt my in de ſchoen te zinken.
„ Ach! had ik wyn, ik zouw eens drinken.

MYRTIL.

„ O Groote Goden! is 't uw wil,
„ Geef my weêrom myn Amaril.
„ Gy kent de ſmarten, die my kwellen.
„ Ei! wil myn hart te vreden ſtellen.

AMARILLIS.

Wie roept daar om zyn Amaril?
Zyt gy het, Damon? zwygt gy ſtil,
Zyt, gy 't, myn minnaar, die 'k hoor ſpreeken?
Waar heen, waar heen zyt gy geweeken?
Waarom misgunt gy my het vriendelyke licht
Der oogen, daar ik ben zo dier aan u verplicht?

MYRTILLIS.

„ Ach! koſt myn minziek hart verplichten,
„ Als Damon, 't hart van Amaril:
„ Het zouw het laſtb're juk verlichten
„ Van de rampzaalige Myrtil.

AMARILLIS.

„ Vermeeſtert door verliefde luſten,
„ Zal ik rampzaalige niet ruſten,

„ Voor dat myn oog de plaats aanschouwt,
„ Daar zich myn Damon nu onthouwt.
„ Myn hart, door ted're zucht gedreeven,
„ Kan zonder Damon niet meêr leeven.

REIJEN.

Wat valt het een verliefde zwaar,
Als zy met yd'le hoop moet voeden haar gedachten,
Daar zy met ongeduld 't geliefde moet verwachten,
Zy reekent yder uur een jaar.
't Vertoeven krenkt haar afgeslaafde zinnen.
O droevig lot! voor die rampzaalig minnen.

MYRTIL.

„ Waar min, zo godlyk, zo oprecht,
„ Is aan het ted're hart gehecht,
„ Kan 't minziek hart vernoeging vinden.
„ Maar, Goôn! die voor ons zorge draagt,
„ Vertroost een minnaar, die hier klaagt.
„ Wil haar met Damon nooit verbinden.

AMARILLIS, *vindende het lyk van Damon.*

O Goôn! vind ik myn Damon hier,
Getroffen door het heemels vier?
Was u dit wreede lot beschooren?
Waart gy tot deze ramp gebooren?
Wie dient hier eerst, of gy of ik, beschreit,
Daar ons de dood nu van malkand'ren scheit?
O neen, ô neen, ik wisch de traanen van myn oogen.
Myn Damon leeft niet meêr; zyn geest is weg gevloogen.
Myn traanen zyn vergeefs. 'k stel 't schreijen uit myn zin:
'k Moet met hem sterven, zo ik hem oprecht bemin.
Wel aan, ô zachte dood, kom eindig myn verdrieten,
Myn lichaam zal van u nooit grooter gunst genieten.

Zy valt op het Lyk neêr.

REIJEN.

Hoe wort de sterveling geslingert, door 't geval,
Als ons 't geluk heeft hoog verheven,
Dan raakt ons leevens schip in 't kort aan laager wal,

Zo dat wy weêr in droefheid leeven.
De schynvolmaaktheid, die hier woont,
Aan die niet blind is, klaar vertoont,
Dat men het waerelds moet verachten,
En altyd 't heemelsche Verwachten.

MYRTIL
Ach! Amaril, wat vreemde lust!
Ei, stel uw minziek hart gerust.
Hebt gy een minnaar voor 't Altaar verlooren:
Ik, als een Phænix, uit zyn asch gebooren,
Ben van het zelfde vuur geraakt:
Een vuur waar door deez' boezem blaakt,
Zo fel als Ætnaas gloed van binnen.
De min is meester van myn zinnen.
Amarillis staat op, en verlaat het Lyk.

AMARILLIS.
Wie roept my weder van de dood?
Mag ik niet weezen deelgenoot
Van myn Beminde, in vreugd en smarten?
Daar het de Liefde reeds geviel
Zo zoet te smelten ziel met ziel,
En te verëenen onze harten.

MYRTIL.
Myn Amaril, verzet uw smart,
Verban de droefheid uit uw hart.
Wat baat het klagt op klagt te storten?
De brakke tranen, die gy schreid,
Zyn te vergeefs, 't is ydelheid;
Wil doch uw leeven niet verkorten.
Myn Amaril, verzet uw smart,
Verban de droefheid uit uw hart.

AMARILLIS.
't Is my onmoogelyk te leeven zonder leeven,
Of, zonder sterven, aan myn droefheid rust te geeven.

GA-

GALATHEA.

De wind, die op zyn vlerken draagt
De woorden, die een droeve klaagt,
Verſtrooit die woorden onderweegen,
En volgt zyn ſtreek, gelyk voor heen;
Hy paſt op klagten noch geween,
Maar laat de klaagende verleegen.

De Reijen herhaalen de zes laatſte Regels.

AMARILLIS.

My luſt te klaagen; 'k heb myn reên.
Wie raakt het? 'k draag myn ſmart alleen.
Waarom belet men my te karmen,
En Damon na myn zin te omarmen?

MYRTIL.

Bedroefde maagd, ach! Amaril,
Zie hier uw minnaar, uw Myrtil,
Vermoeit van achter 't land te dwaalen.
Om u verliet hy 't vaderland;
Op dat zyn hart zouw naderhand
Van uwe ſchoonheid zegepraalen.

AMARILLIS.

Zwyg ſtil, Myrtil, het luſt my niet
Te handelen van minneryen.
Gevoelde gy myn zielsverdriet,
U trof een godd'lyk medelyen.

MYRTIL.

Men breng het Lyk uit ons gezicht.
Gy Harders, wil uw plicht betrachten;
Zo word haar boezem wat verlicht,
Het zal haar hartenleed verzachten.

De Reijen neemen het Lyk op, en brengen het weg.

AMARILLIS.

Wel aan, ik volg myn Damon na op 't ſpoor.
De reden heeft by droeven geen gehoor.

MYRTIL.

Waar heen, myn Amaril? verlaat dit droevig leeven,

Al

Al vlied gy ſnelder als de Wind,
De min die onze harten bind,
Verleent my vleugelen om door de lucht te zweeven,
En u te volgen; want het noodlot vaſt bepaalt
Wil niet, dat Amaril in droefheid eenzaam dwaalt.

VIERDE TOONEEL

Verbeeldende een Boſch, in 't verſchiet Berg en Dal.

MYRTIL, LINCO.

GEen Ree, hoe ſchichtig, ſtuift zo ſnel door berg en daalen,
En rekt met zo veel haaſt voor uit
De boſchen door, op het geluit
Der honden, die verhit het zoeken te achterhaalen;
Als myn bekoorelyke Amaril
Ontvlucht is 't oog van haar Myrtil.
O Dood! verhaaſt myn ſterfuur, my beſchooren.
De droefheid ſchynt voor my alleen gebooren.
Want Amaril is weggevlucht,
Verſteenigt voor myn droef gezucht.
O Dood! verhaaſt myn ſterfuur my beſchooren.
De droefheid ſchynt voor my alleen gebooren.
Waar heen? wat weg ſla ik beſt in,
Terwyl ik hoopeloos bemin?
O Dood! verhaaſt myn ſterfuur my beſchooren.
De droefheid ſchynt voor my alleen gebooren.

LINCO.

Myn heer, ik denk niet dat gy 't meent.
Het merg bevrieſt in myn gebeent.
Hoe, zonder achterdocht zo los te willen ſterven.
Tracht gy uw arme knecht als willens te bederven?

MYRTIL.

Zwyg, dwaaze, ontroer myn hoofd niet meer:
Uw laffe praat zou my mishaagen.

LINCO.

Hoe zyt gy zo verſtoort? myn Heer,

Mag ik u niet een woord meêr vraagen?

MYRTIL.

'K geef u verlof, vraag 't geen u luſt,
Maar laat my na deez' tyd in ruſt.

LINCO.

Myn Heer, met uw verlof, 'k zouw vraagen,
Of liefde laſtig valt te draagen;
En zo het is een laſtig pak,
Of het niet beter is gemak,
Als altyd ongemak te lyden?
En, of 't geen wysheid is te myden
Een zaak, die onze ruſt belet,
En daar men niets van heeft te bed;
Zo datmen, als een gek, gaat klaagen,
Gelyk als gy, geheele daagen;
Zo lang tot yder u verdoemt,
En u verliefde zotten noemt?
Voor my. *Myrtil breekt een tak van een boom, en ſlaat Linco.*

MYRTIL.

Ik zal u leeren zwygen,
Tot dat gy meêr verſtand zult krygen.

LINCO.

De droes, myn Heer, dat 's net geraakt:
Zo u de liefde zo wel ſmaakt,
Als my die onverwachte ſlaagen;
Verbant gy licht de minneplaagen.

MYRTIL.

Zwyg, dwaaze, ſpoorelooze, zwyg.

LINCO.

Ik zal, eer ik meêr ſlaagen kryg,
Myn zaaken beter overleggen.
Men mag altyd geen waarheid zeggen.

MYRTIL.

Kom, volg my, Linco. wreed geval,
'K verliet om u 't Arcadiſch dal.

En zwurf door andere gewesten,
Tot dat ik, hier belant ten lesten,
Ontfang, in plaats van vreugd, verdriet;
Nu ik geen wedermin van Amaril geniet.
Doch, 'k zie die Schoone, laat ons wachten.
't Lust my te hooren haare klagten.

VYFDE TOONEEL.

MYRTIL *en* LINCO. *aan de eene zyde.*
AMARIL *aan de andre zyde.*

AMARILLIS.

O Eenzaam bosch, 'k vond hier wel eer myn rust,
Gedreven door een graage lust,
Om in het groen my zomtyds te vermaaken.
Myn ziel kost hier volkoome wellust smaaken.
Maar nu de wisselvalligheid
Van 't wankle lot, dat my, helaas! zo wreed komt plaagen,
Heeft smarten voor myn ziel bereit,
Heb ik wel dubb'le reên, te treuren en te klaagen.
Myn minnaar is te wreed voor 't outer weggerukt;
Die geur'ge lentebloem is veel te vroeg geplukt.
O Eenzaamheid! 'k ben in myn hoop bedroogen.
Gy zyt niet meêr bekoorlyk in myn oogen.
'k Verlaat deez' plaats, want zy behaagt my niet.
Doch waar ik gaa, ik draag myn zielsverdriet.

MYRTIL.

Waar heen, bedroefde maagd, waar heen?
Ik laat u langer niet alleen.
Stel uw bedroefde ziel te vreden,
En geef u over aan de reden.
Waarom gezucht? waarom geklaagt?
De Goden doen, 't geen hun behaagt.

AMARILLIS.

O Hemel, wil my niet meêr plaagen!

Laat af, myn lichaam is te teêr.
Myn kracht vergaat, ik kan niet meêr.
De straamen van uw geesselslaagen,
Gedrukt in 't binnenst' van myn hart,
Bekneld door duldelooze smart,
Zyn oorzaak van myn droevig klaagen.

MYRTIL.

Bekoorlyke Amaril, waarom zo stuurs van zin,
Dat gy myn minziek hart ontzegt uw wedermin?
Vergun my zo veel plaats, als Damon heeft genooten.
'tIs immers in den raad der Goden reeds besloten,
Dat gy myn bruid zoud zyn, het is der Goden wil.
Waarom ontzegt gy my uw liefde? zwygt gy stil?

AMARILLIS.

Myrtil, vergun my tyd te treuren, laat ik schreijen.
Myn pligt vereischt het Lyk met traanen te geleijen.

MYRTIL.

O Já! 'k vergun u tyd, en meêr als gy begeert.
Gebiê, 'k gehoorzaam u, de min heeft my geleert,
Het tedere gemoed der maagden nooit te ontroeren.
Gy kunt uw oogmerk, zo't u best gevalt, volvoeren.

AMARILLIS.

Ei, laat my dan een oogenblik alleen.
Mitsschien zal de eenzaamheid myn rouw verzetten.

MYRTIL.

Wel aan, wel aan, ik ben te vreên.
Maar denk om 't noodlot, en haar strenge wetten,
Zo nauw, zo vast bepaalt, bekoorlyke Amaril;
Denk om 't besluit der Goôn, ter liefde van Myrtil.

ZESDE TOONEEL.

AMARILLIS *alleen.*

WAar is myn vryheid nu gebleeven?
Waar is 't gerust vermaaklyk leven?
Waar het gezicht zich keert of went,

'tIs

'tIs droefheid, en 't zyn zielsverdrieten,
In deze borst zo vast geprent.
Wanneer zal ik eens rust genieten?
Waar heen, bedroefde ziel, waar heen?
Gy wederstreeft 't besluit en wil der oppermagten;
't Geluk bestraalt u, zyt te vreên.
Gy, oogen, ween niet meêr, myn tong, laat af van klagten.
't Verlies van Damon boet Myrtil.
Vertroost u, 't is der Goden wil.

ZEVENDE TOONEEL.

MYRTIL, SYLVAAN, LINCO, DORUS.

MYRTIL.

GY teder pluimgediert, wier keelen
Des Harders ooren kunnen streelen.
Gy boomryk bosch, en klaare beek,
Gy bloemryk dal, en schoone streek,
Hoe dikmaals trof gy hart en zinnen,
Door uw aanminnigheid, van binnen.
Maar wat het oog nu ziet,
Behaagt een minnaar niet:
Zyn boezem kan geen wellust smaaken,
Ten zy hy ziet die hem doet blaaken.

SYLVAAN.

Hoe lang zult gy, Myrtil,
De wedermin van Amaril,
Die schoone, vrugteloos verwachten?
Ontvouw Sylvaan doch uw gedachten.

MYRTIL.

Wat sterveling kan immermeer,
De tyd van voor- of tegenspoed verklaaren.
Al 't geen het noodlot heeft bepaalt wel eer,
Zal 't nooit aan ymand openbaaren.
Het noodlot waarschouwt met den slag,

't Zy

't Zy 't vreugde geeft, of droef geklag.

SYLVAAN.

't Is waarheid; maar 't vernuft kan waare gissing maaken.
Als het te werk gaat na de omstandigheid van zaaken.

MYRTIL.

't Kan zyn, Sylvaan; maar, wyl ons de ondervinding leert,
Dat onze gissingen, voor 't meest, verkeert
Draaiboomen tegens het besluit en wil der goden;
Wat zyn daar gissingen van nooden?
Voor my, ik wacht myn voor- en tegenspoed,
't Gaa hoe het wil, met een gerust gemoed.

SYLVAAN.

O goddelyke Reden!
Hoe dring ik in 't gedrang van uwe godd'lykheden?
Uw wysheid, zo volmaakt,
Heeft hart en ziel geraakt.

MYRTIL *en* SYLVAAN.

Het geeft genoegen,
Naa vreugd en smart,
Zyn edel hart
Te kunnen voegen.
Zo draagt zich het gerust gemoed,
't Zy 't lot geeft voor- of tegenspoed.

MYRTIL.

Doch 't is geen misdaad te verlangen,
Van 't lot eer goed als kwaad te ontfangen.

SYLVAAN.

O neen! het kan geen misdaad zyn,
De vreugd te kiezen voor de pyn.

MYRTIL.

„Waar zyt gy, schoone maagd, waar moogt gy eenzaam dwaalen?
„Wil doch uw minnaar met uw godlyk oog bestraalen.
Gaa, Linco, hoort gy niet?

LINCO.

O ja, wat is uw wil?

MYRTIL.

Verhaast u.

LINCO.

Maar, waar heen?

MYRTIL.

Ga, zoek myn Amaril,
Die schoone Maagd. vlieg heen; wil doch niet langer wachten.
Haar byzyn zal myn smart, die 'k lyden moet, verzachten.

LINCO.

Waar is de plaats, daar ik die Schoone vinden zal?

MYRTIL.

Die is my onbekent; maar, zoek haar overal.

LINCO.

„ O dienstbaarheid! ik volg uw strenge wetten,
„ Als boode van de min,
„ Doch tegens hart en zin.
„ O dienstbaarheid! ik volg uw strenge wetten.

Linco binnen.

MYRTIL.

De Schoonheid, die myn ziel gebiet,
En deze boezem fel doet blaaken,
Acht myn verliefde driften niet:
Myn byzyn kan haar niet vermaaken.
Dus leef ik altyd in verdriet.
O Liefde! waarom treft gy niet
Het marm're hart van myn Beminde?
Of kan uw schicht geen doortocht vinden
In harten, harder als een steen?
Myn zuchten, smeeken, en gebeên,
Myn traanen zullen 't eerst verzachten.
Tref dan haar hart, zy zal my achten.

SYLVAAN.

Myrtil, daar komt uw bruid.

ACHTSTE TOONEEL.

MYRTIL, SYLVAAN, AMARILLIS, GALATHEA, MONTAAN, DORUS, LINCO. *Reijen van Harders en Harderinnen, Reijen van Jaagers, Reijen van Bachanten.*

MYRTIL.

BEdroefde Maagd,
Myn Amaril, hebt gy nu uit geklaagt?
De tyd geeft doornen, maar ook roozen,
Die op haar beurt zo sierlyk bloozen.

AMARILLIS.

Des waerelds wisselvalligheid
Geeft dikmaals reden dat men schreit.
'T Beloop van 's waerelds zaaken,
Doet ons meêr druk
En ongeluk,
Als rechte vreugde smaaken.

MYRTIL.

Zal Amaril dan leeven buiten min?
Kan haar myn liefde niet bekooren?
Mishaagt het haar van min te hooren?
Zyt gy alleen, ô Schoone, vyandin
Van ted're liefde? daar zyn schichten,
Al wat'er leeft, zo zacht verplichten.

AMARILLIS.

Gy stelt de liefde smaaklyk voor:
Maar wie hem eenmaal geeft gehoor,
Verliest zyn rust, en word geplaagt door minnezorgen.
Dat schynzoet heeft verdriet en smart in zich verborgen.

MYRTIL.

Als liefde valt in een stantvastig hart:

Verjaagt de liefde zorg en ſmart.
Geen onheil kan de zielen raaken,
Die door zo ſterke band
Verknocht zyn, en verpant.
Die Godheid doet hun vreugde ſmaaken.

De Reijen van Harders en Harderinnen herhaalen de voorige Regels.

AMARILLIS.

Wel aan, wel aan, wyl 't noodlot zulks begeert,
Is 't reden, dat myn hart uw liefde hoog waardeert.

MYRTIL.

O onverwachte vreugd! ô goddelyk vermoogen!
Gy hebt myn Amaril in 't eind bewoogen.
Gy, groote Godheid, buigt haar zin,
En loont de min met wedermin.

AMARILLIS.

Na verlangen, hoopen, wachten,
Komt de min uw druk verzachten.
Al wie een trouw minnaar vint,
Zich met recht aan hem verbint.

MYRTIL, AMARIL, SYLVAAN, GALATHEA.

Na verlangen, hoopen, wachten,
Komt de min { MYR. AMA. / SYL. GAL. } { myn / uw } druk verzachten.
Want die Godheid buigt de zin,
En loont min met wedermin.

MONTAAN.

Harders, laat ons vreugd betoonen,
Nu de Jongeling Myrtil
Ziet zyn min met weêrmin loonen
Van de Godd'lyke Amaril.

Een Dans van vier Bachanten.

SYLVAAN.

Dus kroont ſtandvaſtigheid Myrtil,
En buigt het hart van Amaril.
Beide in het edelſt van hun jaaren.

Een

Een minnaar die de ſmart veracht,
Ziet dus zyn hartenleet verzacht.
Niets kan zyn blydſchap evenaaren.

Een Dans van vier Jaagers.

MONTAAN.

Plengen wy de friſche wyn.
Laat de beeker overſchuimen.
Zorge wil deez' plaats vry ruimen.
Hier kan niet als vreugde zyn.

Een Dans van vier Bachanten.

SYLVAAN, MONTAAN, GALATHEA.

Harders, laat ons vreugd betoonen,
Nu de jongeling Myrtil
Ziet zyn min met weêrmin loonen
Van de Godd'lyke Amaril.

Een Dans van Harders en Harderinnen.

REIJEN.

Veel geluks, o eed'le harten,
In uw langgeleeden ſmarten.
Smaak een vreugd, die by Jupyn
Nimmer zal op 't hoogſte zyn.
Laat doch alle zorgen vaaren,
Nu, tot mind'ring van uw druk,
Gy den heemel van geluk
Weêr zo helder op ziet klaaren.

De Harders, Harderinnen, Jaagers, en Bachanten maaken, om haar vreugde over 't huwelyk te betoonen, een Dans.

EINDE.